

MTÜ ARENDUSKODA STRATEEGIA 2023-2027 AVAKOOSOLEK

TAPA KULTUURIKODA 12.05.2022

KOOSTAJA: TIINA RAUDLA

ÜLDISED ALUSED

- MAAELUMINISTEERIUMI MÄÄRUS
- STRATEEGIA KOOSTAMISE JUHEND MINISTEERIUMILT (????)
- TEGEVUSRÜHMAD ESITAVAD STARTEEGIAD HILJEMALT 31.MÄRTS 2023
- STRATEEGIAPROTSESS PEAB SUURENDAMA ELANIKE VÕIMALUST OSALEDA ÜHISKONNAELUS JA SEDA MÕJUTADA; OSALEDA KOHALIKU TASANDI POSITSIOONI JA KOHALIKU ARENGU KAVANDAMISES, SH KA POLIITIKA KUJUNDAMISES.
- PROTSESSIGA MÕJUTATAKSE ELANIKE ÜHISKONDLIKKU AKTIIVSUST EELKÕIGE VABATAHTLIKU TEGEVUSE KAUDU, KUNA STRATEEGIATE KOOSTAMISE PROTSESSI ON OODATUD OSALEMA KÕIK HUVITATUD POOLED – AVALIK, ERA- JA VABAÜHENDUSE SEKTOR –, KES SOOVIVAD KAASA RÄÄKIDA OMA PIIRKONNA ARENGU STRATEEGILISES PLANEERIMISES.
- STRATEEGIA KOOSTAMISE TEGEVUSKAVA ON VASTU VÕETUD TEGEVUSRÜHMA ÜLDKOOSOLEKU POOLT.

LEADER PÕHIMÕTTED

- LEADER ON SUUNATUD RIIGITI VÄIKSEMATELE MAAPIIRKONDADELE;
- LEADERIT JUHIVAD KOHALIKUD TEGEVUSRÜHMAD, Kuhu kuuluvad avaliku, erasektori ja vabaühenduste esindajad. Tegevusgrupi otsustusprotsessi ei tohi kontrollida vaid üks huvirühm.
- LEADERIT VIIAKSE ELLU LÄBI STRATEEGIATE, mille koostamisega iga grupp ise tegeleb.
- LEADERIGA TOETATAKSE VÕRGUSTIKE LOOMIST, JUURDEPÄÄSETAVUST, KOHALIKUL TASANDIL UUENDUSTE RAKENDAMIST. KA KOOSTÖÖD MUUDE PIIRKONDADEGA.
- STRATEEGIAGA ON HÕLMATUD KONKREETNE GEOGRAAFILINE PIIRKOND JA ELANIKKOND;
- STRATEEGIAS PEAB OLEMA RAHASTAMISKAVA, SH KA TEISTE FONDIDE (NÄITEKS SOTSIAALFOND) KOHTA. KÕIK KAASATUD FONDID, PROGRAMMID TULEB SELGELT STRATEEGIAS ERISTADA.

UUS OLUKORD, UUED VÄLJAKUTSED!?

- EELNEVALT ON OLNUD SUHTELISELT STABIILNE 30 AASTAT, KUIDAS EDASI?
- GLOBAALSE KESKKONNA ÜMBERHINDAMINE. STSENAARIUMITE PÕHINE LÄHENEMINE, MITTE PROGNOOSIDE KOOSTAMINE!
- LINEARNE MAJANDUSLOOGIKA (KASUMILE SUUNATUS) VERSUS MUUD VÄÄRTUSED.
- ROHEPÖÖRE – TAASTUVAD ENERGIAD, RESSURSSIDE MÕISTLIK KASUTUS, NULL PÜSIKULUD, TAASKASUTUSE LAIENEMINE JMS. PUHAS KESKKOND ON LUKSUS.
- KLIIMANEUTRAALSUS, TOIDU- JA ENERGIAJULGEOLEK. ELURIKKUS TAASTUVENERGIA OSAKAAL ENERGIA SUMMAARSES LÕPPTARBIMISES 30,1%, SIHTTASE 2030 (55%). RINGLEVA MATERJALI MÄÄR 2020. AASTAL 17,3% SIHTTASE (30%).
- INFORMATSIOON ON KOONDUNUD SUURTESSE SERVERITESSE, KUS SEDA VAJADUSEL, NAGU LAOST, ALLA LAETAKSE.
- JÄTKUV INTERNETI ARENG, MIS KIIRENDAB TEADMUSE EDASIKANDUMIST.
- TOOTLIKKUS ON MADAL (2020 -80,8% EL KESKMISEST), DOMINEERIVAD MADALTEHNOLOOGILISED JA KESK- MADALTEHNOLOOGILISED TÖÖSTUSHARUD. KESKNE TEEMA, KAS OSTAME JÕUKOHAST TEHNOLOOGIAT, MIDA ADAPTEERIME VÕI OSTAME OSKUSTEAVET JA TEHNOLOOGIAT, MIDA ARENDAME JA RAKENDAME. TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE KULUD 2035. AASTAKS 2%NI SKPST. KESKKONNA JALAJÄLJE ARVESTUS!!! VAJALIK TEHNOLOOGIATE ARENG – GEENITEHNOLOOGIA, MATERJALITEHNOLOOGIA, NANOTEHNOLOOGIA JM
- METALLID JA POLIITIKA – AAFRIKA.

UUS OLUKORD, UUED VÄLJAKUTSED!?

RAHVASTIKU VANANEMINE:

- KASVAV VAJADUS SOTSIAALTEENUSTE OSAS.
- TEADMISTE JA OSKUSTE KRIITILISUS TÖÖTURUL.
- TURU MUUTUSEGA KAASNEV EAKATE VAJADUSI RAHULDAVATE TOODETE JA TEENUSTE KASV.
- MUUTUSED VÄÄRTUSTES JA ELUSTIILIS.

VAJA ON TEGELEDA TÖÖTURU ARENDAMISEGA – VANANEVA, VÄHENEVA JA LINNASTUVA RAHVASTIKU TÕTTU SAAB ETTEVÕTLUSE KASV TOIMUDA PEAMISELT TÖÖVILJAKUSE KASVU (SIIN KA PÕLVKONDADE VAHETUS), MITTE TÖÖTAJATE ARVU KASVU ARVELT. TARK TÖÖ JA EKSPORDIVÕIMEKUS!

ELUKESKKOND

STRATEEGIALE ESITATAVAD NÕUDED

- 1) STRATEEGIA VASTAB UUE ÜHISSÄTETE MÄÄRUSES SÄTESTATUD NÕUETELE;
- 2) STRATEEGIA PANUSTAB ÜPP KAVA ERIEESMÄRGI NR 8 „EDENDADA TÖÖHÕIVET, MAJANDUSKASVU, SOTSIAALSET KAASATUST JA MAAPIIRKONDADE ARENGUT, SEALHULGAS BIOMAJANDUST JA SÄÄSTVAT METSAMAJANDUST“ NING ÜPP KAVAS NIMETATUD LEADERI EESMÄRKIDE SAAVUTAMISSE;
- 3) KUI STRATEEGIA PANUSTAB EUROOPA SOTSIAALFONDI+ VÕI MUU ASJAKOHASE FONDI EESMÄRKIDESSE, PEAB STRATEEGIA SISALDAMA NIMETATUD FONDI EESMÄRKE NING SEE OSA TULEB STRATEEGIAS ERALDI
- 4) STRATEEGIA VÕTAB ARVESSE KOHALIKKE VAJADUSI, POTENTIAALI NING SISALDAB INNOVAATILISI ELEMENTE KOHALIKUS KONTEKSTIS, VÕRGUSTUMIST JA KOOSTÖÖD;
- 5) STRATEEGIA SISALDAB TEGEVUSPIIRKONNA GEOGRAAFILIST JA ELANIKE KIRJELDUST, SEALHULGAS NENDE PROGNOOSITAVAIK TRENDI;
- 6) STRATEEGIA SISALDAB ÜLEVAADET KOGUKONNA KAASAMISE PROTSESSIST;

STRATEEGIALE ESITATAVAD NÕUDED

- 7) STRATEEGIA SISALDAB TEGEVUSPIIRKONNA ARENGUVAJADUSTE JA POTENTSIAALI ANALÜÜSI, SEALHULGAS TUGEVUSTE, NÕRKUSTE, VÕIMALUSTE JA OHTUDE (SWOT) ÜLEVAADET;
- 8) STRATEEGIA ON SIDUS ASJAOMASTE VALDKONDLIKE JA PIIRKONDLIKE ARENGUKAVADEGA;
- 9) STRATEEGIA KIRJELDAB EESMÄRKE JA PÜSTITATAVAID TULEMUSI KOOS SIHTVÄÄRTUSTEGA;
- 10) STRATEEGIA SISALDAB KAVANDATAVATE STRATEEGIA MEETMETE LOETELU JA KIRJELDUST;
- 11) STRATEEGIA SISALDAB JUHTIMISE, SEIRE JA HINDAMISE KORRA KIRJELDUST, MIS NÄITAB KOHALIKU TEGEVUSRÜHMA SUUTLIKKUST STRATEEGIAT RAKENDADA;
- 12) STRATEEGIA SISALDAB RAHASTAMISKAVA, VAJADUSE KORRAL ERINEVATE FONDIDE, PROGRAMMIDE LÕIKES.

LEADER EESMÄRGID

ÜLDEESMÄRK ON MAAPIIRKONDADES ATRAKTIIVSE ELU- JA ETTEVÕTLUSKESKKONNA NING AKTIIVSETE JA ÜHTEHOIDVATE KOHALIKE KOGUKONDADE TERVIKLIK ARENDAMINE LEADERI PÕHIMÕTETE KAUDU;

ERIEESMÄRGID ON:

- 1) ETTEVÕTLUSE ARENDAMINE EELKÕIGE UUTE TASUVATE TÖÖKOHTADE VÕI INNOVAATILISTE LAHENDUSTE KAUDU;
- 2) KOHALIKE KOGUKONDADE, ELANIKE NING NOORTE TULEVIKULIIDRITE VÕIMESTAMINE;
- 3) TEENUSTE KÄTTESAADAVUSE PARANDAMINE, SEALHULGAS KOGUKONNATEENUSE ARENDAMISE KAUDU;
- 4) KESKKONNA- JA KLIIMASÕBRALIKKUST, SEALHULGAS BIO- JA RINGMAJANDUST PROPAGEERIVATE LAHENDUSTE VÄLJATÖÖTAMINE JA RAKENDAMINE;
- 5) MAAELU POSITIIVSE KUVANDI SÄILITAMINE JA ARUKATE KÜLADE EDENDAMINE.

UUS LÄHENEMINE, UUS OLUKORD

- TULEB TÄIESTI UUS RAKENDUSMUDEL – NÕUETELE VASTAVUSELT ÜLEMINEK TULEMUSTELE. NÄITEKS EI TEOSTA EUROOPA KOMISJON ENAM KONTROLLE ÜRSIKU TAOTLEJA TASEMEL.
- TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE – TULEB MÄÄRATA TULEMUSINDIKAATORID. SUURES PLAANIS VASTAVALT ÜPP STRATEEGIAKAVAS HETKEL LEADER SEKKUMISE ÜKS TULEMUSINDIKAATOR – LEADERIGA HÕLMATUS: KOHALIKU ARENGU STRATEEGIATEGA HÕLMATUD MAAELANIKKONNA OSAKAAL JA EESMÄRK 96%. ÜLEJÄÄNUD EESMÄRGID SEATAKSE PEALE LEADER KOHALIKU ARENGU STRATEEGIATE HEAKSKIITMIST VASTAVALT SEAL SEATUD EESMÄRKIDELE. LEADER TEGEVUSRÜHMAD EL SUUR VASTUTUS PROGRAMMI EDUKUSES.
- VÕIMALIKUD MUUD TULEMUSINDIKAATORID (KESKKONNA VÕI KLIIMAALANE TULEMUSLIKKUS MAAPIIRKONDADES TEHTAVATE INVESTEERINGUTE KAUDU; PROJEKTIDEGA TOETATUD UUED TÖÖKOHAD; TOETUSEGA ARENDATUD MAAPIIRKONDADE ETTEVÕTETE ARV; TOETATUD ARUKATE KÜLADE STRATEEGIATE ARV; MAAPIIRKONNA OSAKAAL, MIS SAAB KASU TOETUSTEGA PARANDATUD JUURDEPÄÄSUST TEENUSTELE JA TARISTULE; TOETATUD SOTSIAALSE KAASAMISE PROJEKTIDEGA HÕLMATUD ISIKUTE ARV).

TULEMUSPÕHISED TOETUSED

- STRATEEGIA OSA ON IGA-AASTANE TULEMUSARUANNE.
- HINDAMISPROTSESSIDE PARADIGMA MUUTUS

MÕÕTMINE = OBJEKTIIVNE

HINDAMINE = SUBJEKTIIVNE

HINDAMISPROTSESS: MILLINE OLUKORD ON HETKEL (A)? MIS PEAKS OLEMA (B)? MIDA SELLEKS TEHA (TEGEVUS-TOETUS)? KUIDAS MÕÕTA PROGRESSI (B-A)?

TEGEVUSTE-TOETUSTE PUHUL KINDLASTI TULEB HINNATA ERINEVAID MÕJUSID:

- MAJANDUSLIK MÕJU
- MÕJU KESKKONNALE, LOODUSELE
- MÕJU VÕRDÕIGUSLIKKUSELE JNE

TULEMUSPÕHISED TOETUSED

- LIHTSUSTATUD KULUMEETODITE KASUTAMINE:
 - TEGELIKULT TEKKINUD KULUD
 - ÜHIKHINNAD
 - KINDLASUMMALISED MAKSED
 - ÜHTSE MÄÄRA ALUSEL RAHASTAMINE, KINDEL % KULUDEST, EELARVEST VMS
- TULEB ESITADA KÜSIMUS KAS TOETAME ASJADE OSTMIST VÕI TULEMUSTE SAAVUTAMIST?
- OOTUSTE JUHTIMINE, NÄITEKS TOETUSSKEEM 50% ENNE JA 50% PÄRAST MINGITE TULEMUSTE SAAVUTAMIST (BOONUS).

STRATEEGIA KOOSTAMISE TEGEVUSKAVA (1)

- PERIOOD 1.APRILL 2022 KUNI 31.MÄRTS 2023 (VAHESTRATEEGIA PRIA-SSE OKTOOBER 2022)

TEGEVUSED:

- KOOSTÖÖPIIRKONNA SOTSIAALMAJANDUSLIK KIRJELDUS/ANALÜÜS, MILLES KESKENDUTAKSE TRENDIDELE JA JÄRELDUSTELE, MIS ON ALUSEKS STRATEEGIA KOOSTAMISELE. MEETODID, KUIDAS TULEMUSENI JÕUTAKSE ON STATISTILINE ANALÜÜS, OLEMASOLEVATE ANDMETE UUENDAMINE JA VÕRDLEMINE.

STRATEEGIA KOOSTAMISE TEGEVUSKAVA (2)

SELGITADA VÄLJA KOHALIKU TEGEVUSPIIRKONNA VAJADUSED JA VÕIMALUSED.

SWOT-ANALÜÜSI KOOSTAMINE (OLEMASOLEVATE DOKUMENTIDES TOODUD SWOT-DE ANALÜÜS)

AJURÜNNAKUD TÖÖGRUPPIDES STRATEEGIA SEMINARIDE RAAMES.

STRATEEGIA KOOSTAMISE TEGEVUSKAVA (3)

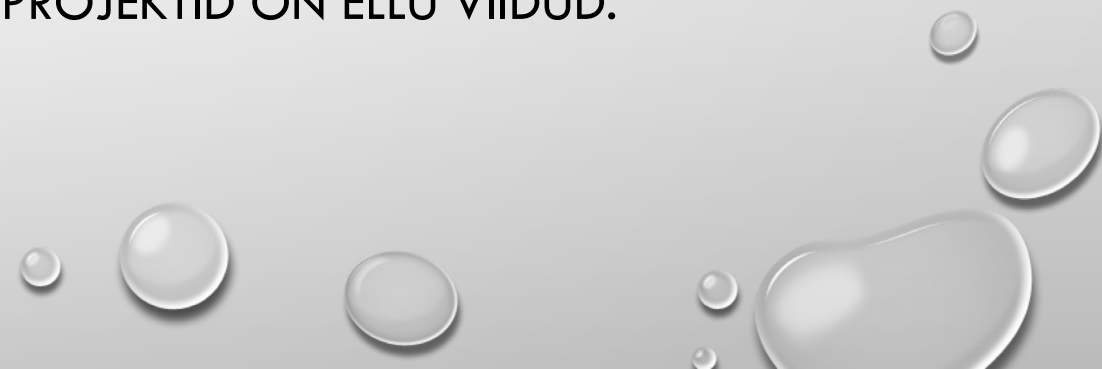
2014–2020 STRATEEGIA HINDAMINE.

KOHALIKU TEGEVUSGRUPI ENDA HINNANG KOOS ANALÜÜSIGA SELLE KOHTA, MILLISED MEETMED ANDSID PAREMAID TULEMUSI NING KRIITILINE HINNANG SELLELE, MILLISED MEETMETE EESMÄRGID EI OLE SAAVUTATUD JA SELLE PÕHJUSED.

OLEMASOLEVATE DOKUMENTIDE (OMAVALITSUSTE ARENGUKAVADE), MUUDE MATERJALIDE ANALÜÜS.

KÜSITLUSED, INTERVJUUD.

LÕPLIK HINNANG/KOKKUVÕTE KUI KÕIK RAHASTATUD PROJEKTID ON ELLU VIIDUD.

STRATEEGIA KOOSTAMISE TEGEVUSKAVA (4)

- EESMÄRKIDE KIRJELDUS, STRATEEGIA INTEGREERITUD JA UUENDUSLIKU OLEMUSE KIRJELDUS NING EESMÄRKIDE HIERARHIA, SEALHULGAS VÄLJUNDNÄITAJATE JA TULEMUSNÄITAJATE SELGED JA MÕÕDETAVID SIHTASEMED. (STRATEEGIA TÖÖRÜHMADE SEMINARID).
- JUHTIMISE JA SEIRE KORRALDUSE KIRJELDUST, MILLES NÄIDATAKSE STRATEEGIAT RAKENDAVA KOHALIKU TEGEVUSGRUPI SUUTLIKKUST JA KONKREETSE HINDAMISE KORRA KIRJELDUST, SH KA STRATEEGIA UUENDAMISE KORD. STRATEEGIA RAHASTAMISKAVA KOOSTAMINE. VÕRGUSTUMISE NING KOOSTÖÖ PÕHIMÕTETE MÄÄRATLEMINE. STRATEEGIA AVALIKUSTAMINE (STRATEEGIA TÖÖRÜHMA KOOSOLEKUD, SEMINARID).

STRATEEGIA KOOSTAMISE TEGEVUSKAVA (5)

- SIDUSUS KÕIKIDE ASJAOMASTE FONDIDE VALDKONDLIKE ARENGUKAVADEGA. ANALÜÜS.
- MUUDE FONDIDE KAASAMINE STRATEEGIAS (VÕIMALUSEL ERALDI SISENDI SAAMINE ASJAOMASTELT KOV-DE SOTSIAALTÖÖTAJATELT; KESKKONNA- JA KLIIMASÕBRALIKKUSE EESTKÕNELEJAD PIIRKONNAS, ARUKATE KÜLADE IDEE RAKENDAMINE JMS).
- TEGEVUSKAVA/RAKENDUSKAVA KOOSTAMINE, MILLES NÄIDATAKSE, KUIDAS EESMÄRGID MEETMETENA ELLU VIIAKSE.

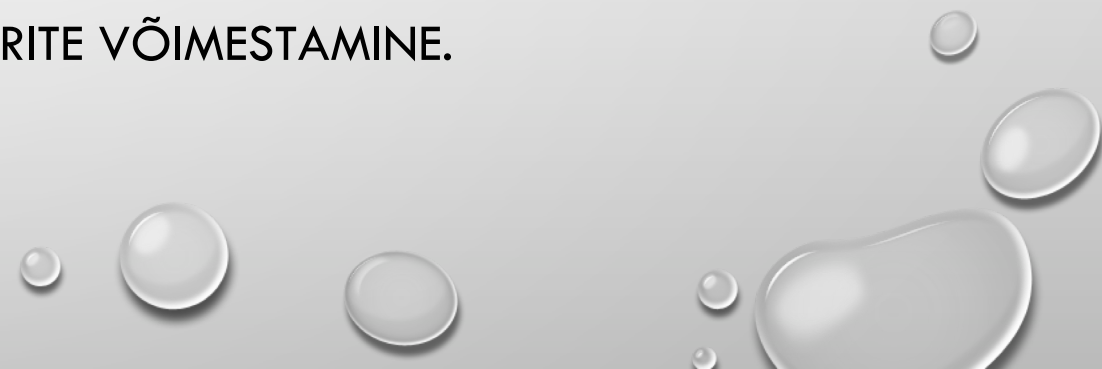
STRATEEGIA KOOSTAMISE TEGEVUSKAVA (6)

- JUHTIMISE JA SEIRE KORRALDUSE KIRJELDUS, MILLES NÄIDATAKSE STRATEEGIAT RAKENDAVA KOHALIKU TEGEVUSGRUPI SUUTLIKKUST JA KONKREETSE HINDAMISE KORRA KIRJELDUS, SH KA STRATEEGIA UUENDAMISE KORD.
- STRATEEGIA RAHASTAMISKAVA KOOSTAMINE.
- VÕRGUSTUMISE NING KOOSTÖÖ PÕHIMÕTETE MÄÄRATLEMINE. STRATEEGIA AVALIKUSTAMINE (STRATEEGIA TÖÖRÜHMA KOOSOLEKUD, SEMINARID).

STRATEEGIA KOOSTAMISE TEGEVUSKAVA (7)

- KAASAMISE PROTSESSI TEOSTAMINE:

- 1) KÜSITLUSE LÄBIVIIMINE,
- 2) INFO JAGAMINE LÄBI KODULEHE, LEADER LEHE, LÄBI KOHALIKE LEHTEDE, SOTSIAALMEEDIAS
- 3) INFO JAGAMINE JA SAAMINE KOHALIKE SELTSIDE, ERINEVATE VALDKONDLIKE MTÜ-DE JA ETTEVÕTETE ESINDAJATELT,
- 4) KAASAMISKOOSOLEKUTE TOIMUMINE PIIRKONDADES, SH VÕRGUSTIKE KAASAMINE.
- 5) MTÜ ARENDUSKODA KOOSTÖÖPROJEKTIDE IDEEKORJE.
- 6) KOHALIKE KOGUKONDADE JA NOORTE TULEVIKULIIDRITE VÕIMESTAMINE.

STRATEEGIA KOOSTAMISE TEGEVUSKAVA (8)

VALDKONNAD, MILLEGA TEGELEME ON:

- ETTEVÕTLUS, SH UUED TASUVAD TÖÖKOHAD, INNOVAATILISED LAHENDUSED
- KOHALIKE KOGUKONDADE, ELANIKE NING TULEVIKULIIDRITE VÕIMESTAMINE
- TEENUSTE KÄTTESAADAVUSE PARANDAMINE, SEALHULGAS KOGUKONNATEENUSE ARENDAMISE KAUDU
- KESKKONNA- JA KLIIMASÕBRALIKKUS, SEALHULGAS BIO- JA RINGMAJANDUST PROPAGEERIVATE LAHENDUSTE VÄLJATÖÖTAMINE JA RAKENDAMINE;
- MAAELU POSITIIVSE KUVANDI SÄILITAMINE JA ARUKATE KÜLADE EDENDAMINE.
- SOTSIAALFONDI KAASAMINE STRATEEGIAS?

STRATEEGIA KOOSTAMISE TEGEVUSKAVA (9)

MTÜ ARENDUSKODA PEAB OLULISEKS:

- KÕIKIDE PIIRKONDADE KAASAMIST – STRATEEGIASEMINARID PIIRKONDADES
- TEGEVUSPIIRKONNAS TEGUTSEVATE KOOSTÖÖVÕRGUSTIKE KAASAMINE – SEMINARID VÕRGUSTIKES
- SOTSIAALFONDI KAASAMINE – KOOSTÖÖ KOV-DEGA OLUKORRA KAARDISTAMINE, KITSASKOHTADE LEIDMINE NING SOTSIAALFONDI VAJADUSE KAASAMINE
- TEGEVUSTEST TEAVITAMINE OMA VEEBILEHEL, SOTSIAALMEEDIAS.
- PAINDLIKKUST – JUHUL KUI SELGUVAD OOTAMATUD ASJAD, EELKÕIGE MINISTEERIUMI TASANDILT.

EDU JA VÄÄRT MÕTTEID KOHTUMISENI STRATEEGIA KOOSTAMISEL!

MINA TÄNAN!

KONTAKT: TIINA@ARENDUSKODA.EE, TEL. 51 55 249

